

John Wyndham (1903 – 1969): Den trifidů (1951)

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Kompozice;

3. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

4. Námět, témata, hlavní motivy;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti;

Josella mi vyprávěla, co se s ní dalo po planém požárním poplachu v budově univerzity. Dostala tak jako já na starost skupinu slepců, ale s oběma ženami, k nimž byla připoutána, si dokázala rychle poradit. Dala jim jednoznačné ultimátum: buď jí poskytnou plnou svobodu, a v tom případě jim bude pomáhat, jak jen bude moci; anebo, chtějí-li jí i nadále ke spolupráci nutit, mohou počítat s tím, že jednoho dne vypijí na její doporučení vitriol či zbaští cyankáli. Mají tedy na vybranou. Vybraly si rozumně. (...)

Josella složila tvář do dlaní. „Ach, bože! Bille. Copak to musí být takhle pořád? Pořád, a pořád . a pořád? .?“

A usedavě se rozplakala.

O tři týdny později jsem odjel to Tynshamu, abych navštívil Cokera a připravil vše potřebné k našemu přestěhování. Vzal jsem si osobní auto, abych urazil cestu tam i zpět v jediném dni. Když jsem se vrátil, Josella na mne již čekala v hale. Jediný pohled do mého obličeje jí stačil.

„Co se stalo?“ zeptala se.

„Nic než to, že se přece jen nepostěhujeme,“ odpověděl jsem.

„S Tynshamem je konec.“

Nespouštěla ze mne oči.

„Co se tam stalo?“

„Přesně to nevím. Ale zdá se, že tam vypukl mor..“

Stručně jsem jí vylíčil, jak se věci mají. Dlouho jsem po tom pátrat nemusel. Když jsem dojel k Tynshamu, byla brána otevřena a pohled na trifidy volně se pohybující parkem mi napověděl, co mohu očekávat. Vystoupil jsem z vozu a známý zápach mi to potvrdil. Přiměl jsem se ke vstupu do domu. Pokud jsem mohl odhadnout, byl dům opuštěn asi tak před dvěma týdny. Strčil jsem hlavu do dvou pokojů. To zcela stačilo. Zavolal jsem a můj hlas hluše prolétl prázdnou domu. Dále jsem už nešel. (...)

„Tak co . co teď?“ zeptala se Josella, když jsem skončil.

„Zůstaneme tady, má drahá. Učíme se už, jak stát na vlastních nohou. A budeme na nich i nadále, ledaže by přišla nějaká pomoc. Někde možná existuje nějaká organizace...“

Josella zavrtěla hlavou. „Na pomoc abychom snad raději zapomněli. Milióny a milióny lidí čekaly a doufaly v pomoc, která pak stejně nepřišla...“

„Jednou něco přijde,“ řekl jsem. „Takových skupinek, jako je tahle naše, musí být po celé Evropě roztroušeno na tisíce - a všude po světě. Některé se časem spojí. Začnou se všim znova..“

„Za jak dlouho? zeptala se Josella. „Za několik generací? Možná se toho ani nedožijeme. Kdepak, starý svět je tentam, a my tu zbyli. Musíme žít svůj vlastní život. Musíme si ho plánovat tak, jako kdyby žádná pomoc neměla nikdy přijít.“ Odmlčela se.

V obličeji měla podivný, prázdný výraz, jaký jsem u ní ještě neviděl. Pak se jí stáhl do plačtivých vrásek.

„Ale miláčku...“ konejšil jsem ji.

„Ach, Bille, když tohle není žádný život pro mě. Kdybys tu nebyl ty...“

„Ale kuš, medulko,“ řekl jsem chláholivě. Hladil jsem ji po vlasech.

Po chvíli se opět vzpamatovala. „Promiň, Bille. Musím být odporná... litovat sama sebe. Víckrát to neudělám.

Od té doby jsem si vedl deník. Je to směsice kroniky, katalogu zásob a poznámkového bloku. Jsou tam záznamy o místech, kam mě zavedly mé výpravy, podrobný výčet svezených zásob, vyčíslení jejich množství, zápisy o stavu domu a pozemků, a spousta poznámek o věcech, které měly být vyřízeny přednostně, abychom v tom či onom směru nepocítili náhlou nouzi. Stálými objekty mého zájmu byly potraviny, pohonné hmoty a osivo, ale ani zdaleka nebyly jedinými. Našli byste tam podrobné zápisy o nákladech šatstva, nářadí, lůžkovin a prádla, postrojů, kuchyňského nádobí, nákladech sloupů, drátu a zase drátu, a také knih. Vidím tu například, že již necelý týden po mém návratu z Tynshamu jsem začal vztyčovat drátěný plot proti trifidům. A. doposud jsme je udržovali od zahrady a nejbližšího okolí domu dřevěnými ohradami. Nyní jsem se pustil do úkolu mnohem náročnějšího: vypudit je z několika set akrů půdy. Znamenalo to postavit pevný drátěný plot využívající všech předností terénu a dosud postavených ohrad, a uvnitř pak ještě jeden lehčí, který měl zajistit, abychom se my nebo dobytek neprozřetelně nepřiblížili na dosah žahadla k hlavnímu plotu. Byla to těžká, jednotvárná práce a trvalo mi několik měsíců, než jsem ji zdárně dokončil. Současně s tím jsem se snažil zvládnout abecedu polního hospodaření. Takovéhle věci se z knih neučí nijak snadno. Především proto, že žádného autora zemědělských příruček v životě nenapadlo, že by nějaký potenciální sedlák mohl začínat od absolutní nuly.

II. Nebeletristický text:

- A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;
- B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Den poté (TV film) Day After, The
Katastrofický / Sci-Fi / Drama; USA, 1983, 126 min

Režie: [Nicholas Meyer](#)

Scénář: [Edward Hume](#)

Hudba: [David Raksin](#)

Hrají: [Jason Robards](#), [JoBeth Williams](#), [Steve Guttenberg](#), [John Cullum](#), [John Lithgow](#)

Je polovina osmdesátých let dvacátého století a Sověti se rozhodli obsadit Západní Německo, čemuž Amerika nechce přihlížet jen tak. Nepokoje mezi dvěma nejmocnějšími státy vzrůstají a nedorozumění nabývá biblických rozměrů, až vyvrcholí jadernou válkou. Všechny americké i ruské atomové pumy jsou odpáleny na svůj let nesoucí zkázu a smrt v podobě smrtícího záření a jedovatého spadu. A nikdo není varován ani připraven. Doktor Russell Oakes (Jason Robards) vede chirurgické oddělení místní nemocnice a musí se vyrovnat s obrovským přílivem zraněných a umírajících lidí, stejně jako se smrtí celé své rodiny a svým ozářením. Stephen Klein (Steve Guttenberg) je mladý student medicíny, náhodou se schová u Jima Dahlberga (John Cullum) a jeho rodiny v jejich sklepě, který prozíravý otec urputně připravoval, i když se mu sousedé smáli. Před válkou připravovali svatbu, měli své plány, ale nyní je to všechno ztraceno. Pro všechny však boj o život nekončí, protože se musí vyrovnat se světem po katastrofě, která zatím v lidských dějinách nemá obdoby a snad ani mít nikdy nebude...